90. Overzicht EU-inbreukprocedures Aanbesteding 2019

MR. DR. P. HEIJNSBROEK

In deze bijdrage worden inbreukprocedures gerubriceerd ter zake van schendingen van het aanbestedingsrecht in ruime zin, waarover de Europese Commissie in 2019 een beslissing heeft genomen.[1] Het betreft een vervolg op eerdere overzichten die in dit tijdschrift verschenen.[2]

De handhaving van het Europese aanbestedingsrecht door de Commissie had in 2019 deels betrekking op bekende thema's. Veel inbreukprocedures gingen over de tijdige en juiste implementatie van de huidige aanbestedingsrichtlijnen en de richtlijn over elektronische facturering bij overheidsopdrachten. Verder trok de Commissie in 2019 diverse inbreukprocedures in die betrekking hadden op defensieopdrachten. Nieuw waren vooral de inbreukprocedures tegen zeven lidstaten op het gebied van waterkracht. Het ging daarbij om het verlenen van vergunningen of concessies zonder dat daarbij de juiste aanbestedings- of selectieprocedure was doorlopen. In het vervolg van deze bijdrage worden de afzonderlijke inbreukprocedures per lidstaat besproken.

Duitsland

1. Ingebrekestelling, besluit van 7 maart 2019 (onderhandse vergunningverlening bouw en exploitatie waterkrachtcentrales)[3]

Duitsland heeft een of meer nieuwe vergunningen verleend voor de bouw en exploitatie van waterkrachtcentrales, zonder daarbij een transparante en onpartijdige selectieprocedure te doorlopen. De Commissie acht die onderhandse vergunningverlening in strijd met de Dienstenrichtlijn.[4] Art. 12 Dienstenrichtlijn vereist voor bepaalde schaarse vergunningen dat de lidstaten een selectieprocedure doorlopen die alle waarborgen voor onpartijdigheid en transparantie biedt, met inbegrip van met name een toereikende bekendmaking van de opening, uitvoering en afsluiting van de selectieprocedure. Waterkracht is de grootste sector van duurzame elektriciteit in de EU en draagt voor 40% bij aan alle hernieuwbare energie. Volgens de Commissie speelt een goed functionerende waterkrachtsector een strategische rol in het vergroten van het aandeel duurzame energie en moet daarom een gelijk speelveld in de Unie worden gewaarborgd.

Frankrijk

2. Ingebrekestelling, besluit van 7 maart 2019 (onderhandse verlenging waterkrachtconcessies)[5]

De Commissie heeft een ingebrekestelling verzonden aan Frankrijk omdat de Franse wetgeving het mogelijk maakt dat sommige concessies voor waterkracht worden vernieuwd of verlengd zonder aanbestedingsprocedure. Deze wetgeving en praktijk van de Franse autoriteiten is volgens de Commissie in strijd met de Concessierichtlijn (Richtlijn (EU) nr. 2014/23, *PbEU* 2014, L94/1).

Italië

3. Aanvullende ingebrekestelling, besluit van 7 maart 2019 (ontbreken selectieprocedure voor verlopen waterkrachtvergunningen)[6]

Na een ingebrekestelling uit 2011 en een eerste aanvullende ingebrekestelling uit 2013, heeft de Commissie in 2019 een

1 De inbreukbeslissingen van de Commissie zijn te raadplegen op: http://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/infringements-proceedings/infringement_decisions. Het onderhavige overzicht is gebaseerd op de inbreukbeslissingen waarover in enig stadium een persbericht is verschenen en/of die in een eerdere editie van dit overzicht zijn opgenomen.

2 Zie *TA* 2006, afl. 2, p. 64; *TA* 2007, afl. 1, p. 5 ; *TA* 2008, afl. 1, p. 19 ; *TA* 2009, afl. 1, p. 5 ; *TA* 2009, afl. 6, p. 435 ; *TA* 2010, afl. 4, p. 277 ; J.M. Hebly & A. van Vlodrop, 'Overzicht EU-inbreukprocedures Aanbesteding 2010', *TA* 2011, afl. 4, p. 268; J.M. Hebly, P. Heijnsbroek & J. de Haan, 'Overzicht EU-inbreukprocedures aanbesteding 2011' *TA* 2012, afl. 5, p. 507; J.M. Hebly, P. Heijnsbroek & A.S. van Everdingen, 'Overzicht EU-inbreukprocedures Aanbesteding 2012', *TA* 2013/315, p. 194; J.M. Hebly, P. Heijnsbroek & A.S. van Everdingen, 'Overzicht EU-inbreukprocedures Aanbesteding 2013, *TA* 2014/281, p. 281; J.M. Hebly, P. Heijnsbroek & S.E. Landsheer, 'Overzicht EU-inbreukprocedures Aanbesteding 2014 en 2015', *TA* 2016/3; P. Heijnsbroek, 'Overzicht EU-inbreukprocedures aanbesteding 2016 en 2017', *TA* 2018/27, p. 103 en P. Heijnsbroek, 'Overzicht EU-inbreukprocedures aanbesteding 2018', *TA* 2019/48, p. 26.

3 Zaak 2018/2398. Zie ook het persbericht van de Commissie IP/19/1477.

4 Richtlijn (EG) nr. 2006/123 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt, *PbEG* 2006, L376/36).

5 Zaak 2018/2378. Zie ook het persbericht van de Commissie IP/19/1477.

6 Zaak 2011/2026. Zie ook het persbericht van de Commissie IP/19/1477.

tweede aanvullende ingebrekestelling verzonden aan Italië. Volgens de Commissie hebben de Italiaanse autoriteiten nagelaten om een transparante en onpartijdige selectieprocedure te organiseren voor de toewijzing van verlopen waterkrachtvergunningen. De Commissie acht dat in strijd met de Dienstenrichtlijn (Richtlijn (EG) nr. 2006/123, *PbEG* 2006, L376/36).

4. Intrekking inbreukprocedure, besluit van 6 juni 2019 (onderhandse gunning defensiecontracten)[7]
Italië had een aantal defensiecontracten rechtstreeks gegund aan (een of meer) nationale leveranciers. Het betrof contracten voor de levering van verschillende typen militaire schepen. Volgens de Commissie was deze onderhandse gunning in strijd met art. 25 Defensierichtlijn (Richtlijn (EG) nr. 2009/81/EG, *PbEG* 2009, L216/76), hetgeen reden was om Italië in 2018 een ingebrekestelling te sturen. Na een constructieve dialoog en naar aanleiding van maatregelen en verduidelijkingen van de zijde van Italië, heeft de Commissie in 2019 besloten de inbreukprocedure in te trekken.

Nederland

5. Aanvullende ingebrekestelling, besluit van 24 januari 2019 (woningcorporaties)[8]
De Commissie heeft eind 2017 een ingebrekestelling gestuurd aan Nederland over de Nederlandse woningcorporaties. Volgens de Commissie moeten die als aanbestedende diensten worden aangemerkt op grond van de huidige Aanbestedingsrichtlijn (Richtlijn (EU) nr. 2014/24, *PbEU* 2014, L94/65) en Concessierichtlijn (Richtlijn (EU) nr. 2014/23, *PbEU* 2014, L94/65). Tussen de Commissie en de Nederlandse regering bestaat verschil van inzicht over het toezichtcriterium van een publiekrechtelijke instelling: volgens de Nederlandse regering voldoen woningcorporaties daar niet aan, mede gelet op de bepaling in art. 61d lid 1 Wonw op grond waarvan een aanwijzing van de minister geen betrekking kan hebben op het plaatsen van opdrachten door een woningcorporatie (of haar dochtermaatschappij).[9] De Commissie is echter van mening dat de woningcorporaties sterk afhankelijk zijn van de Nederlandse overheid, zowel op centraal als op lokaal niveau. In 2019 heeft de Commissie een aanvullende ingebrekestelling verstuurd, waarmee zij poogt duidelijkheid te krijgen over de onopgeloste juridische aspecten.

Oostenrijk

6. Intrekking inbreukprocedure, besluit van 24 januari 2019 (implementatie rechtsbeschermingsrichtlijn)[10]
De Commissie heeft een inbreukprocedure tegen Oostenrijk ingetrokken die betrekking had op het niet tijdig implementeren van de laatste wijzigingen van de Rechtsbeschermingsrichtlijn voor de klassieke sectoren (Richtlijn (EG) nr. 89/665, *PbEG* 1989, L395/33). Het betreft de wijzigingen die het gevolg zijn van de Concessierichtlijn (Richtlijn (EU) nr. 2014/23, *PbEU* 2014, L94/1) en die per 18 april 2016 hadden moeten zijn geïmplementeerd. In 2016 had de Commissie in dat verband een ingebrekestelling gestuurd aan Oostenrijk.

7. Beroepsprocedure, besluit van 7 maart 2019 (huur van te realiseren kantoorgebouw gemeente Wenen)[11]
De gemeente Wenen heeft onderhands een huurovereenkomst gesloten voor de huur van een nog te realiseren kantoorgebouw. Volgens de Commissie betreft het geen gewoon huurcontract, maar een gemengde overheidsopdracht voor de uitvoering van werken waarvoor een aanbesteding had moeten worden georganiseerd. Daartoe voert de Commissie aan dat het hoofdvoorwerp van de overeenkomst wordt gevormd door de bouw, dat het besluit om het gebouw te huren is genomen voorafgaand aan de bouw, en dat de gemeente een beslissende invloed heeft op de eisen van de bouw. De Oostenrijkse autoriteiten hebben naar aanleiding van de ingebrekestelling en het met redenen omkleed advies geen stappen genomen om de situatie op te lossen en de gemeente heeft de huur van het gebouw voortgezet. De Commissie heeft daarom besloten de zaak aanhangig te maken bij het Europees Hof.

8. Ingebrekestelling, besluit van 7 maart 2019 (onderhandse vergunningverlening bouw en exploitatie waterkrachtcentrales)[12]
Net als Duitsland heeft Oostenrijk een of meer nieuwe vergunningen verleend voor de bouw en exploitatie van waterkrachtcentrales, zonder daarbij een transparante en onpartijdige selectieprocedure te doorlopen. De Commissie acht die onderhandse vergunningverlening in strijd met de Dienstenrichtlijn (Richtlijn (EG) nr. 2006/123, *PbEG* 2006, L376/36).

9. Aanvullende ingebrekestelling, besluit van 25 juli 2019 (onderhandelingsprocedure sanering stortplaats)[13]
De Oostenrijkse aanbestedende dienst BALSA heeft een onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekend-

7 Zaak 2017/2185. Zie ook de persberichten van de Commissie IP/18/357, MEMO 18/349 en MEMO 19/2772 en P. Heijnsbroek, 'Overzicht EU-inbreukprocedures aanbesteding 2018', *TA* 2019/48, p. 26.

8 Zaak 2017/2132. Zie ook het persbericht van de Commissie MEMO 19/462 en *TA* 2018/2, p. 103, nr. 6.

9 *Kamerstukken II* 2017/18, 29453, nr. 468.

10 Zaak 2016/4042. Zie ook P. Heijnsbroek, 'Overzicht EU-inbreukprocedures aanbesteding 2016 en 2017', *TA* 2018/27, p. 103.

11 Zaak 2016/4074. Zie ook het persbericht van de Commissie IP/19/1476 en P. Heijnsbroek, 'Overzicht EU-inbreukprocedures aanbesteding 2016 en 2017', *TA* 2018/27, p. 103.

12 Zaak 2018/4185. Zie ook het persbericht van de Commissie IP/19/1477.

13 Zaak 2018/4005. Zie ook het persbericht van de Commissie INF/19/4251 en P. Heijnsbroek, 'Overzicht EU-inbreukprocedures aanbesteding 2018', *TA* 2019/48, p. 26.

making gevolgd voor een overheidsopdracht voor diensten voor de herontwikkeling van een stortplaats voor gevaarlijke afvalstoffen in het district Wiener Neustadt. De waarde van de opdracht bedraagt € 167 miljoen. Op basis van het antwoord van Oostenrijk op de ingebrekestelling uit 2018 concludeert de Commissie dat BALSA de scope van de aanbestedingsprocedure wezenlijk heeft gewijzigd tussen de eerste en tweede fase van die procedure, zonder daarbij tot heraanbesteding over te gaan. Hiermee handelt BALSA in strijd met de vorige Aanbestedingsrichtlijn (Richtlijn (EG) nr. 2004/18, *PbEG* 2014, L40/20) en de transparantieverplichting. Uit het persbericht bij de aanvullende ingebrekestelling blijkt niet of de Commissie haar oorspronkelijke bezwaren handhaaft dat (i) er onvoldoende rechtvaardiging bestaat om de onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking te volgen, (ii) de technische specificaties geen gelijke toegang bieden voor alle inschrijvers en (iii) het project van de winnende inschrijver niet voldoet aan alle technische specificaties met betrekking tot de recycling van aluminiumslakken.

10. Intrekking inbreukprocedure, besluit van 27 november 2019 (bemiddelingsprocedure en geen schorsende werking beroep Niederösterreich)[14]
De Commissie heeft de inbreukprocedure tegen Oostenrijk ingetrokken over een verplichte bemiddelingsprocedure en het ontbreken van schorsende werking van een beroep tegen een gunningsbesluit. In 2018 had de Commissie in dat verband een ingebrekestelling en aanvullende ingebrekestelling verzonden. De aanleiding daarvoor was de verplichting voor bedrijven in Niederösterreich om eerst een bemiddelingsorgaan te raadplegen voordat zij een verzoek konden indienen om rechterlijke toetsing van een beslissing van een aanbestedende dienst. Volgens de Commissie maakte de Oostenrijkse wetgeving het voor de indiener van de klacht onmogelijk om tijdens de bemiddelingsprocedure doeltreffende voorlopige maatregelen te vragen. Ook stond de wetgeving de aanbestedende dienst toe om na vier weken het contract te sluiten, zelfs indien er geen akkoord was bereikt. Verder waarborgde de wetgeving ten onrechte niet dat een overeenkomst automatisch werd geschorst wanneer bij een instantie in eerste aanleg een beroep werd ingesteld tegen een gunningsbesluit. De Commissie heeft ter zake van de intrekking geen persbericht gepubliceerd, waardoor niet bekend is in hoeverre Oostenrijk de wetgeving heeft aangepast.

14 Zaak 2017/4111. Zie ook P. Heijnsbroek, 'Overzicht EU-inbreukprocedures aanbesteding 2018', *TA* 2019/48, p. 26.

Polen

11. Intrekking inbreukprocedure, besluit van 7 maart 2019 (onderhandse gunning defensiecontracten)[15]
Polen had volgens de Commissie een defensiecontract rechtstreeks gegund aan een nationale leverancier. Het betrof een contract voor de revisie van gevechtsvoertuigen in de periode 2014-2015. Volgens de Commissie was deze onderhandse gunning in strijd met art. 25 Defensierichtlijn (Richtlijn (EG) nr. 2009/81, *PbEG* 2009, L216/76). Naar aanleiding van de ingebrekestelling uit 2018 heeft de Commissie een constructieve dialoog met Polen gevoerd. In vervolg daarop en in het licht van de aanvullende informatie en toezeggingen die de Commissie van Polen heeft ontvangen, heeft zij besloten om de inbreukprocedure in te trekken.

12. Ingebrekestelling, besluit van 7 maart 2019 (onderhandse vergunningverlening bouw en exploitatie waterkrachtcentrales)[16]
Net als Duitsland en Oostenrijk, heeft Polen een of meer nieuwe vergunningen verleend voor de bouw en exploitatie van waterkrachtcentrales, zonder daarbij een transparante en onpartijdige selectieprocedure te doorlopen. De Commissie acht die onderhandse vergunningverlening in strijd met de Dienstenrichtlijn (Richtlijn (EG) nr. 2006/123, *PbEG* 2006, L376/36).

Portugal

13. Intrekking inbreukprocedure, besluit van 7 maart 2019 (onderhandse gunning defensiecontracten)[17]
Om dezelfde redenen als bij de inbreukprocedure tegen Polen, heeft de Commissie de inbreukprocedure tegen Portugal over onderhands gegunde defensiecontracten ingetrokken. Het betrof de levering van twee patrouilleboten, die volgens de Commissie in strijd was met art. 25 Defensierichtlijn (Richtlijn (EG) nr. 2009/81, *PbEG* 2009, L216/76.

14. Ingebrekestelling, besluit van 7 maart 2019 (onderhandse verlenging waterkrachtconcessies)[18]
Behalve aan Frankrijk heeft de Commissie ook aan Portugal een ingebrekestelling verzonden omdat de wetgeving het mogelijk maakt dat sommige concessies voor waterkracht worden vernieuwd of verlengd zonder aanbestedingsprocedure. De Commissie acht deze wetgeving en praktijk in strijd met de Concessierichtlijn (Richtlijn (EU) nr. 2014/23, *PbEU* 2014, L94/1).

15 Zaak 2017/4113. Zie ook het persbericht van de Commissie MEMO 19/1472 en P. Heijnsbroek, 'Overzicht EU-inbreukprocedures aanbesteding 2018', *TA* 2019/48, p. 26.
16 Zaak 2018/4186. Zie ook het persbericht van de Commissie IP/19/1477.
17 Zaak 2017/2186. Zie ook het persbericht van de Commissie MEMO 19/1472 en P. Heijnsbroek, 'Overzicht EU-inbreukprocedures aanbesteding 2018', *TA* 2019/48, p. 26.
18 Zaak 2018/2373. Zie ook het persbericht van de Commissie IP/19/1477.

Slowakije

15. Met redenen omkleed advies, besluit van 24 januari 2019 (onderhandse verlenging vanwege bescherming exclusieve rechten)[19]
In Slowakije is een opdracht onderhands verleend die betrekking heeft op de levering van softwarediensten die het organiseren van aanbestedingen via een online marktplaats mogelijk maken. Deze opdracht is verleend aan een leverancier die al andere softwarediensten verricht. Naar aanleiding van de reactie van Slowakije op de aanvullende ingebrekestelling uit 2018, blijft de Commissie van oordeel dat Slowakije niet heeft aangetoond dat de exclusieve rechten van de huidige dienstverlener essentieel zijn voor de nieuwe opdracht en dat daarom bij uitzondering een onderhandse gunning nodig was. Volgens de Commissie handelt Slowakije in strijd met de vorige Aanbestedingsrichtlijn (Richtlijn (EG) nr. 2004/18, *PbEG* 2004, L134/114) en heeft Slowakije niet de beste prijs-kwaliteitverhouding voor het geld van de belastingbetaler gegarandeerd. De Commissie heeft daarom besloten een met redenen omkleed advies te verzenden.

Spanje

16. Intrekking inbreukprocedure, besluit van 24 januari 2019 (levering van legerkleding)[20]
Bijna vier jaar na het met redenen omkleed advies uit 2015 heeft de Commissie de inbreukprocedure tegen Spanje over een aanbesteding voor de levering van legerkleding ingetrokken. De aanbesteding had een geraamde waarde van € 190 miljoen. Volgens de Commissie had het Spaanse Ministerie van Defensie bij de aanbesteding bepaalde ondernemingen begunstigd door deze te voorzien van essentiële informatie voor het opstellen van hun inschrijvingen, geruime tijd voordat die informatie werd bekendgemaakt. Het Spaanse ministerie zou ook een interne administratieve instructie hebben doen uitgaan op grond waarvan het was toegestaan bepaalde producten, zoals kleding, aan te besteden zonder daarvoor de destijds geldende Aanbestedingsrichtlijn (Richtlijn (EG) nr. 2004/18, *PbEG* 2004, L134/114) toe te passen. De Commissie heeft Spanje in oktober 2014 een ingebrekestelling verzonden, die in juni 2015 werd opgevolgd door een met redenen omkleed advies. Over de intrekking in 2019 heeft de Commissie geen verdere mededelingen gedaan.

19 Zaak 2016/2100. Zie ook het persbericht van de Commissie MEMO 19/642 en P. Heijnsbroek, 'Overzicht EU-inbreukprocedures aanbesteding 2018', *TA* 2019/48, p. 26.

20 Zaak 2014/4165. Zie ook J.M. Hebly, P. Heijnsbroek & S.E. Landsheer, 'Overzicht EU-inbreukprocedures Aanbesteding 2014 en 2015', *TA* 2016/3.

Tsjechië

17. Intrekking inbreukprocedure, besluit van 24 januari 2019 (verlenging opdracht)[21]
Tsjechië had een contract voor het beheer van een systeem voor elektronische tolheffing verlengd. Die verlenging was voor de Commissie reden om begin 2017 een ingebrekestelling te versturen aan Tsjechië. In de periode daarna is evenwel (alsnog) een aanbesteding georganiseerd.[22] Na een dialoog met de Tsjechische autoriteiten waarin de kwesties uit de ingebrekestelling nader zijn besproken, heeft de Commissie de inbreukprocedure begin 2019 ingetrokken.[23]

Verenigd Koninkrijk

18. Ingebrekestelling, besluit van 7 maart 2019 (onderhandse vergunningverlening bouw en exploitatie waterkrachtcentrales)[24]
Net als Duitsland, Oostenrijk en Polen, heeft het Verenigd Koninkrijk – dat toen nog een lidstaat was – een of meer nieuwe vergunningen verleend voor de bouw en exploitatie van waterkrachtcentrales, zonder daarbij een transparante en onpartijdige selectieprocedure te doorlopen. De Commissie acht die onderhandse vergunningverlening in strijd met de Dienstenrichtlijn (Richtlijn (EG) nr. 2006/123, *PbEG* 2006, L376/36).

Zweden

19. Ingebrekestelling, besluit van 7 maart 2019 (onderhandse vergunningverlening bouw en exploitatie waterkrachtcentrales)[25]
Ook Zweden heeft een ingebrekestelling ontvangen vanwege de onderhandse vergunningverlening voor de bouw en exploitatie van waterkrachtcentrales, die in de ogen van de Commissie in strijd is met de Dienstenrichtlijn (Richtlijn (EG) nr. 2006/123, *PbEG* 2006, L376/36).

Implementatie aanbestedingsrichtlijnen en richtlijn elektronische facturering

De huidige aanbestedingsrichtlijnen voor klassieke sectoren, nutssectoren en concessies (respectievelijk Richtlijn (EU) nr. 2014/24, *PbEU* 2014, L94/65, Richtlijn (EU) 2014/25, *PbEU* 2014, L94/243 en Richtlijn (EU) nr. 2014/23, *PbEU* 2014, L94/1) moesten uiterlijk op 18 april 2016 zijn omgezet in het nationale recht van de lidstaten.[26] In de vorige

21 Zaak 2014/4142. Zie ook P. Heijnsbroek, 'Overzicht EU-inbreukprocedures aanbesteding 2016 en 2017', *TA* 2018/27, p 103.

22 Zo blijkt uit een vraag van een Europarlementariër aan de Commissie; zie http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=WQ&reference=E-2017-005777&language=EN.

23 Zie ook het antwoord van de Commissie op voornoemde vraag; zie https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-8-2017-005777-ASW_EN.html.

24 Zaak 2018/4188. Zie ook het persbericht van de Commissie IP/19/1477.

25 Zaak 2018/4187. Zie ook het persbericht van de Commissie IP/19/1477.

26 Op enkele uitgezonderde bepalingen na, waarvoor een latere implementatiedeadline geldt.

editie van dit overzicht werd vastgesteld dat van het grote aantal inbreukprocedures dat de Commissie in de jaren daarvoor was begonnen vanwege de niet-tijdige implementatie van de aanbestedingsrichtlijnen, nog slechts twee beroepsprocedures tegen Spanje resteerden. Beide procedures zijn in mei 2020 ingetrokken.[27]

In 2019 heeft de Commissie een nieuw offensief gelanceerd, ditmaal gericht op de inhoudelijke juistheid van de omzetting van de nieuwe richtlijnen. Naar aanleiding van nalevingscontroles die de Commissie heeft verricht om na te gaan of de omgezette nationale voorschriften in overeenstemming zijn met de aanbestedingsrichtlijnen, heeft de Commissie op 24 januari 2019 besloten om aan vijftien lidstaten een ingebrekestelling te verzenden.[28] Het betreft Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Finland, Hongarije, Italië, Kroatië, Malta, Nederland, Polen, Roemenië, Tsjechië, het Verenigd Koninkrijk en Zweden.

In een aantal gevallen (Bulgarije, Duitsland en Italië) volgde later in 2019 nog een aanvullende ingebrekestelling. Tsjechië en Polen ontvingen in 2019 ook een met redenen omkleed advies. De inbreukprocedures tegen Malta, Nederland en het Verenigd Koninkrijk werden eind 2019 weer ingetrokken door de Commissie.

Op 17 april 2019 verstreek de deadline voor de implementatie van de richtlijn inzake elektronische facturering bij overheidsopdrachten (Richtlijn (EU) nr. 2014/55, *PbEU* 2014, L133/1). Op grond van die richtlijn moeten de lidstaten ervoor zorgen dat aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven elektronische facturen ontvangen en verwerken die voldoen aan de Europese norm voor elektronische facturering. In Nederland is dat sinds september 2018 vastgelegd in art. 6 Aanbestedingsbesluit.[29] De Commissie heeft, na het verstrijken van de implementatiedeadline, op 21 mei 2019 besloten om twaalf lidstaten een ingebrekestelling te versturen wegens het niet omzetten van de richtlijn of het nog niet naleven van de desbetreffende Europese norm.[30] Het betreft Cyprus, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, Litouwen, Luxemburg, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Spanje.

Over de auteur

Mr. dr. P. (Paul) Heijnsbroek

Advocaat bij Straatman Koster advocaten.

27 Zaak 2016/0309 en zaak 2016/0311.

28 Zie ook het persbericht van de Commissie MEMO 19/462.

29 *Stb.* 2018, 321.

30 Zie ook het persbericht van de Commissie MEMO 19/2772.